

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/130/2016
Identifikačné číslo spisu: 6613212862
Dátum vydania rozhodnutia: 29.06.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Mária Trubanová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:6613212862.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne N. L., bývajúcej v L., zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Rybár, s.r.o, so sídlom v Košiciach, Kuzmányho 29, proti žalovanej Rapid life životnej poisťovni, a.s., so sídlom v Košiciach, Garbiarska 2, zastúpenej JUDr. Gabrielom Gulbišom, advokátom, s o sídlom v Košiciach, Boženy Nemcovej 22, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, vedenom na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 12 C 67/2013, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 17. júna 2015 sp. zn. 17 Co 405/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Lučenec (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“ a spolu s odvolacím súdom tiež „nižšie súdy“) rozsudkom zo 17. decembra 2013 č. k. 12 C 67/2013-165 zrušil rozsudok rozhodcovského súdu, ktorý bližšie špecifikoval vo svojom rozhodnutí (ďalej aj „označený rozhodcovský rozsudok“), vykonateľnosť označeného rozhodcovského rozsudku odložil do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej a rozhodol o trovách konania. Konštatoval, že v danom prípade bola uzatvorená poisťovná zmluva, ktorú treba považovať za spotrebiteľskú zmluvu (v zmysle § 52 a § 53 Občianskeho zákonníka). Návrh zmluvy bol vyhotovený dodávateľkou (žalovanou) na vopred pripravenom tlačive tak, že spotrebiteľka (žalobkyňa) nemala možnosť zmeniť jej obsah. Súčasťou zmluvného dojednania bola tiež rozhodcovská doložka, podľa ktorej všetky vzájomné spory z poistenia budú prejednávané v rozhodcovskom konaní. Žalobkyňa nebola oboznámená s právnymi účinkami takéhoto dojednania, ničím si ho nevymienila a nijako nemohla meniť jeho obsah. Rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná a mala za následok značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľky. Táto doložka je preto podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľná (neplatná) zmluvná podmienka. Žalobe, ktorá bola podaná v zákonom určenej lehote (§ 41 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní), z týchto dôvodov vyhovel a označený

rozhodcovský rozsudok zrušil.

2. Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom zo 17. júna 2015 č. k. 17 Co 405/2014-221 návrh žalovanej na prerušenie konania do rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ÚS“) v konaní sp. zn. II. ÚS 382/2013 (o prijatie ústavnej sťažnosti žalovanej v inom spore o porušení jej ústavne zaručených práv) zamietol, napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny a žalobkyni nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Aj podľa názoru odvolacieho súdu predstavuje neprijateľnú (neplatnú) zmluvnú podmienku dojednanie v spotrebiteľskej zmluve obsiahnuté v štandardnej formulárovej zmluve, ktorá s poukazom na § 53 ods. 2 a § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná (pretože rozhodcovská doložka sa nemôže uzavrieť len s odkazom na všeobecné obchodné podmienky, bez písomnosti ako prejavu vôle medzi účastníkmi) a vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovskú doložku si žalobkyňa osobitne nevyjedнала a zmluvu mohla len ako celok odmietnuť alebo s a jej podrobiť. Dokazovaním bolo preukázané, že žalobkyni neboli poskytnuté žiadne informácie o dôsledkoch výlučného riešenia sporov v rozhodcovskom konaní v zmysle uzatvorenej rozhodcovskej doložky. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), kde úspešnej žalobkyni vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania, avšak zo súdneho spisu jej žiadne trovy odvolacieho konania nevyplývali a žalobkyňa si ich ani nežiadala priznať, a teda jej v zmysle uvedeného zákonného ustanovenia odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie s tým, že v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v § 237 písm. f/ O.s.p. v spojení s § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p., § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. a že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Namietala, že postupom odvolacieho súdu jej bolo odopreté právo na zákonného sudcu a v dôsledku toho jej bola odňatá možnosť pred súdom konať. Uviedla, že postupom súdu prvej inštancie bolo porušené právo na verejné vyhlásenie rozsudku, čím došlo k zabráneniu uplatnenia jej procesných práv (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Poukázala na nepredloženie prejudiciálnej otázky na Súdny dvor Európskej únie (ďalej aj „SD“), k výkladu ustanovenia § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka a na výklad ustanovenie prílohy I písmena q/ smernice 93/13/EHS samotným odvolacím súdom. S poukazom na priebeh dokazovania podľa tvrdenia dovolateľky súd prvej inštancie pri vykonaní dôkazu (výsluch sprostredkovateľky poistenia) nerešpektoval povinnosť mlčanlivosti (§ 10 ods. 8 zákona č. 340/2005 Z.z.) a tým má za to, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Rozhodnutie súdu prvej inštancie označila za zmätočné (nepreskúmateľné), pretože právne závery tohto súdu si navzájom odporovali. S odkazom na rozhodnutia Ústavného súdu SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 410/06, I. ÚS 265/05, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04 tvrdila, že v odôvodnení rozsudku odvolací súd bližšie nevysvetlil, z akých skutkových zistení vychádzal a akými úvahami sa riadil pri ich právnom posudzovaní, nevyrovnal sa s jej odvolacími námietkami, ktoré mohli spôsobiť odlišné rozhodnutie v merite veci, jeho rozhodnutie je preto arbitrárne, svojvoľné. Namietala nedostatočne vykonané dokazovanie. Ďalej dovolateľka konštatovala nesprávne zistený skutkový stav, ku ktorému prišli nižšie súdy. Súdy nesprávne interpretovali všeobecné poisťné podmienky, osobitné zmluvné dojednania, rozhodcovskú doložku a záznam sprostredkovateľa poistenia o požiadavkách a potrebách klientov. Podľa jej názoru bola rozhodcovská doložka formulovaná tak, že poisťencovi priznávala aj možnosť neprijatť navrhované zmluvné dojednanie. V rámci nesprávneho právneho posúdenia uviedla, že nižšie súdy neaplikovali správnu právnu normu - zákon č. 340/2005 Z.z. K pochybeniu podľa dovolateľky došlo a j vyhovením žalobe potom, čo v dôsledku novelizácie Exekučného poriadku zákonom č. 355/2014 Z.z. a nástupu skutočností vymedzených v § 243d novelizovaného zákona prestal zrušený rozhodcovský rozsudok účastníčky zaväzovať. Z týchto dôvodov navrhla zrušiť rozsudok odvolacieho aj prvoinštančného súdu a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa s a vo svojom vyjadrení k dovolaniu v plnom rozsahu stotožnila s rozsudkami nižších súdov, ktoré považuje za vecne správne, a preto požaduje, aby dovolací súd dovolanie žalovanej zamietol v celom rozsahu ako nedôvodné. Uplatnila si trovy dovolacieho konania vo výške 89,50 Eur s DPH.

5. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z.z., ďalej len „CSP“), ktorý zrušil Občiansky súdny poriadok č. 99/1963 Zb. v znení do 30. júna 2016 (ďalej aj „O.s.p.“). Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“), prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe úpravy z prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona. Keďže však dovolanie tu bolo podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky jeho prípustnosti bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho v čase jeho podania (24. júla 2015), teda podľa príslušných ustanovení O.s.p. Dôvodom pre takýto postup je nevyhnutnosť rešpektovania základných princípov CSP o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní účastníkov dovolacieho konania, ktoré začalo, avšak neskončilo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (čl. 2 ods. 1 a 2 CSP), ako aj ďalšieho základného princípu o potrebe ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (čl. 3 ods. 1 CSP).

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu (žalovaná), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), skúmal, či dovolanie má zákonné náležitosti vrátane povinného právneho zastúpenia (§ 428 a § 429 CSP) a smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

7. Z obsahu spisu dovolací súd zistil, že na č. l. 265 sa nachádza právny úkon (poverenie), ktorým žalovaná poverila JUDr. B.C., aby za ňu v tejto veci konal ako jej zamestnanec s právnickým vzdelaním. Príloha uvedeného poverenia (pracovná zmluva č. 04/2007) ale preukazuje zamestnanecký vzťah JUDr. Z. k žalovanej len do 30. septembra 2007 (viď č. l. 266 spisu). Nepreukazuje teda, že v čase podania dovolania (24. júla 2015) a v začatom dovolacom konaní je JUDr. Z. oprávnený konať za žalovanú. K dovolaniu je pripojený tiež doklad o tom, že JUDr. Z. zložil advokátsku skúšku, podľa všetkého ale nie je advokát (viď www.sak.sk). Navyše, v súdnom spise sa na č. l. 79 nachádza plná moc zo 16. septembra 2013, udelená dovolateľkou advokátovi JUDr. Gabrielovi Gulbišovi, ktorou ho splnomocnila „na konanie v prvom stupni, odvolacie konanie aj prípadné dovolacie konanie pred Najvyšším súdom SR.“ Na základe uvedeného dovolací súd listom z 22. apríla 2016 sp. zn. 2 Cdo 589/2015 (č. l. 271 spisu) vrátil spis súdu prvej inštancie bez rozhodnutia o dovolaní, pretože neboli splnené podmienky na jeho predloženie najvyššiemu súdu s akcentom na § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., podľa ktorého dovolateľ musí byť zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý za neho koná. Toto ustanovenie zakotvuje osobitnú podmienku dovolacieho konania, ktorej nedostatok je odstrániteľný, avšak len za súčinnosti dovolateľa; dovolací súd je pritom povinný skúmať (preverovať), či táto podmienka je splnená. Dovolací súd vo svojom pokyne určenom okresnému súdu tiež prikázal, aby súd súčasne vyzval žalovanú na vyjadrenie k plnomocenstvu udelenému JUDr. Gulbišovi.

8. Okresný súd Lučenec uznesením z 12. mája 2016 č. k. 12 C 67/2013-273 žalovanú vyzval, aby v lehote 10 dní preukázala splnenie osobitnej podmienky dovolacieho konania vyplývajúcej z ustanovenia § 241 ods. 1 O.s.p., zároveň ju poučil o následkoch nerešpektovania tejto výzvy. Zo spisu vyplýva, že žalovaná, ktorá uvedenú výzvu prevzala 17. mája 2016, na tento úkon súdu nereagovala.

9. Vzhľadom na nedôsledné splnenie pokynu dovolacieho súdu súdom prvej inštancie dovolací súd sám vyzval JUDr. Gulbiša na vyjadrenie s a k plnomocenstvu, resp. odsúhlaseniu dovolania podaného žalovanou. V podaní doručenom najvyššiemu súdu elektronickými prostriedkami 7. júna 2017 JUDr. Gulbiš uviedol, že súhlasí s dovolaním podaným žalovanou.

10. Podľa § 452 ods. 1 CSP, ktoré kontinuálne nadviazalo na obdobné ustanovenie v O.s.p. (§ 243b ods. 7 O.s.p.), ak dovolací súd rozhoduje o dovolaní v obdobnej veci, ktorá už bola aspoň v piatich prípadoch predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania podaného tým istým dovolateľom, môže v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázať už len na svoje skoršie rozhodnutia a ak sa v celom rozsahu stotožňuje s ich odôvodnením, ďalšie dôvody už neuvádzať.

11. V danom prípade ide o dovolanie podané v obdobnej veci, aká už bola v počte väčšom ako päť predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania tej istej dovolateľky - viď konania vedené na najvyššom súde pod sp. zn. 5 Cdo 460/2014, 3 Cdo 368/2014, 3 Cdo 474/2014, 7 Cdo 679/2015, 7 Cdo 123/2016, 2 Cdo 128/2016. Dovolací súd sa s odôvodneniami rozhodnutí, ktoré boli vydané v týchto konaniach, v celom rozsahu stotožňuje, poukazuje na ne a ďalšie dôvody už neuvádza.

12. Z dôvodov vyššie uvedených najvyšší súd dovolanie žalovanej v súlade s § 447 písm. c/ CSP odmietol ako procesne neprípustné.

13. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd v zmysle § 451 ods. 3 veta druhá CSP neodôvodňuje. O výške náhrady trov konania žalobkyne rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

14. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.